

ARANIZDA SELÂMI ÇOĞALTIN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا أَصْبَحْتَ فَقُلْ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا شَرِيكَ

لَكَ، أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ لَا شَرِيكَ

لَهُ؛ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَإِذَا أَمْسَيْتَ فَقُلْ مِثْلَ

ذَلِكَ فَإِنَّهُنَّ يُكَفِّرْنَ مَا بَيْنَهُنَّ

(ابن السني، وابن النجار عن سلمان)

RE. 32/1 (*İzâ asbahte fekul: Allâhümme ente rabbî lâ şerike leke, asbahnâ ve asbaha'l-*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

mülkü li'llâhi lâ şerike leh; selâse merratin, ve izâ emseyte fekül misle zâlike, feinnehünne yükeffirne mâ beynehünne.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahibihîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenâb-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Sabah Kalkınca Okunacak Dua

İbnü's-Sünnî ve İbnü'n-Neccâr, Selman RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِذَا أَصْبَحْتَ فَقُلْ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا شَرِيْكَ
لَكَ اَصْبَحْنَا وَاَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلّٰهِ لَا شَرِيْكَ
لَهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَاِذَا اَمْسَيْتَ فَقُلْ مِثْلَ
ذٰلِكَ ، فَاِنَّهِنَّ يُكْفِرْنَ مَا بَيْنَهُنَّ

(ابن السنى، وابن النجار عن سلمان)

¹ İbnü's-Sünnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.123, no:66; Selman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.139, no:3495; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.346, no:1402.

RE. 32/1 (*İzâ asbahte fekul: Allâhümme ente rabbî lâ şerike leke, esbahnâ ve esbaha'l-mülkü li'llâhi lâ şerike leh; selâse merratin, ve izâ emseyte fekul misle zâlike, feinnehünne yükeffirne mâ beynehünne.*)

Geçenki derslerimizde de geçmişti. İnsan uykuya yatarken, uykudan kalktığı vakitte, sabaha dahil olduğu vakitte bunlara birer şükür, birer hamd lâzım! İnsan ölü misalidir; yattık uyuduk, kalkmayabiliriz, uyanamayabiliriz. Uyanırsak da bazı hastalıklarla, dertlerle karşılaşabiliriz.

Onun için, sabaha sağlam olarak kalktığımız vakitte, hemen işin başına yahut ekmeğin başına oturmamalı. Abdestini alır insan, namazcağızını kılar ve Peygamberimizin öğrettiği bu dualardan da birer parça okur. Şimdi bunlar bizim dua kitaplarımızda el-hamdü lillâh az çok yazıyor. Hepsinin hakkından gelmek bizim için mümkün değildir. Fakat işte mümkün olanını kitaplarımıza yazdık.

Şimdi burada diyor ki Cenâb-ı Peygamber SAS: (*İzâ esbahte fekul*) “Siz sabaha dahil olduğunuz vakitte hemen işinizin başına koşmayın. Bu kalkışın şükrünü ifa edin, deyin ki:

(*Allâhümme ente rabbî lâ şerike leke, esbahnâ ve esbaha'l-mülkü li'llâhi lâ şerike leh*)

(*Allâhümme ente rabbî*) “Allahım, sen benim Rabbimsin!”

Rab; mürebbî, yetiştiren, kemale ulaştıran, her şeyin kendisine lazım olan kuvvet ve kudretini veren demek. Ufacık bir sinek, ufacık bir mikrop, gözümüzle göremediğimiz halde, onları da yetiştiren Allah. Bu canlılar de yaşamaya çalışıyor.

İnsanın da kemâle gelişine kadar çok zaman lazım. Bu kemâle geliş bittikten sonra yine kemalin sonu olmaz. Bir şey tamam olur, biter, “Ha bu oldu.” deriz, ama kemâle hudut yok. Binâen aleyh insanın kemâli müşküldür. Müşköl olunca, evvela senin hâlıkını bil ve ona de ki:

(Allâhümme ente rabbî) “Allahım, sen benim Rabbimsin! Ben senin verdiğin kuvvet ve kudret sayesinde el-hamdü lillâh müslümanlığı da öğrendim. Öğrettirdin bana ve müslümancasına yattım, el-hamdü lillâh beni sağ olarak, afiyet üzerine dertsiz, kedersiz olaraktan kaldırdın.”

(Lâ şerîke leke) “Sen birsin, senin hiçbir ortağın yoktur, yardımcın yoktur; soracağın, istişare edeceğin kimsen yoktur. Bütün kuvvet, kudret senin elindendir.”

(Esbahnâ) “Biz de el-hamdü lillâh sabaha dahil olduk, uyandık, sıhhat ve afiyetimiz yerinde... *(Ve asbaha'l-mülkü li'llâh)* Bizimle beraber bu mülkün sahibi de Allah'tır, *(lâ şerike lehû)* onun ortağı, yardımcısı yoktur.”

(Selâse merrâtin) “Üç defa bunu tekrarla! Bunu öğren ve de.”

(Ve izâ emseyte fekül misle zâlike) “Sabah bitti akşam geldi. Akşam üstü de bunu tekrarla!” *Esbahnâ* yerine *emseynâ* diyecek:

(*Allâhümme ente rabbî lâ şerike leke, emseynâ ve emseha'l- mülkü li'llâhi lâ şerike leh*)

“Yâ Rabbi! Bizi akşama dahil ettin, sıhhat afiyet verdin, günümüzü geçirdik iman ile, İslâm ile el-hamdü lillâh. Şimdi akşam oldu aydınlıklar gitti, karanlıklar geldi. E bu mülkün sahibi sensin, mülk senin. Senin şerîkin, nazîrin yoktur. Kudretin sayesinde hepsi böyle oluyor.”

“Bunu böyle sabah akşam derse, (*feinnehunne yükeffirne mâ beynehunne*) işte bu iki duanın arasında bu kusurlar erir gider.”

Sabahtan akşama kadar hatadan da sâlim değiliz bazı kusurlar yapmışızdır. Erir gider, onun için bunları öğrenmeye gayret etmek lazım!

b. Aranızda Selâmı Çoğaltın!

Beyhakî Ebü'd-Derdâ RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِذَا اضْطَحَبَ رَجُلَانِ مُسْلِمَانِ، فَحَالَ بَيْنَهُمَا

شَجْرٌ أَوْ حَجْرٌ أَوْ مَدْرٌ فَلْيُسَلِّمْ أَحَدُهُمَا

عَلَى الْآخِرِ، وَيَتَبَادَلُوا السَّلَامَ

(هـب . عن أبي الدرداء)

RE. 32/2 (*Ize'stahabe racülâni müslimâni, fehâle beynehümâ şecerun ev mederun ev hacerun; felyüsellim ehadühümâ ale'l- âhari.*)

(*Ize'stahabe racülâni müslimâni*) “İki müslüman sohbet ederek gidiyorlardı. (*Fehâle beynehümâ şecerun ev mederun ev hacerun*) Aralarına bir ağaç geldi, yahut bir kum yığını geldi, yahut bir dere parçası geldi birbirlerini göremediler. Derken karşılaştılar yine. O ağaçtan geçtiler, karşıya geçtiler, kumu geçtiler. (*Felyüsellim ehadühümâ ale'l-âhari*) Şimdi yine birbirlerine selâm versinler.”

“—Hani biz evvelce selâm verdik, ayrıldık. E şimdi ne olacak?” deme, yine selâmı ver.

(*Ve yetebâzelu's-selâme*) “Selâmı bollaştırın, çok verin!”

Niçin? Parasız pulsuz bir dua: “Allah seni selamette kılsın, afiyette kılsın, dertsiz belasız kılsın. Cenâb-ı Hak nasıl afâtlardan sâlim, sen de böyle selâmette olasın!”

Selâmetin mânası çok geniş. Aylarca selametin mânası hakkında söz söylense bitmez. Kur'ân-ı Azimü'ş-şân selamlarla dolu. Binâen aleyh siz de o selâmı bol bol verin!

Günaydın bir mâna ifade etmez. Selamı da yok, günün aydın olsun. Ama Allah'ın selâmı ismullahtandır, esmâ-i hüsnâdandır. Onun ismini anaraktan, “Yâ Rab, es-selâmu aleyküm!” deriz.

² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.451, no:8860; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.122, no:25293; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.347, no:1404.

Nasıl, camilerin kapılarına da yazılır. Cennete girerken de: (*Es-selâmu aleyküm, fe'dhulühâ halidîn*) diye girilecek.

Onun için selamı ne kadar bol ederseniz her bir selamda 10, 20, 30, 40, 50, 100 sevaplar var.

Şimdi bugün çok acaip bir kudret-i ilâhi... Bakın, hava bu kadar sert, şiddetli. Ben dedim ki:

“—Bugün gelen de olmaz!”

El-hamdü lillah karşısı da dolmuş, caminin dışarısı da dolmuş, içerisi de almıyor. Camimiz de daha henüz bitmedi. Bu gayret az bir gayret değil yani. Cenâb-ı Hakk'ın bir lütfudur. Bizi polis kovalayıp da Jandarma kovalayıp da sokmadı buraya. İçimizdeki imanın verdiği zevk, neşe getirdi.

“—Soğuk olsun, ne olacak?” dedik. “Allah kolaylık verir.” dedik geldik.

Ben bile düşünüyordum, “Acaba bugün gitmesek olmaz mı, ders yapmasak olmaz mı?” diyerekten ama Allah-u Teâlâ'nın kudretini görünce ben de utandım.

c. Çocuğun Oruca Başlaması

Çocuk yetişiyor, o yetiştiği vakitte ona, ne zaman “Hadi oğlum sen de oruç tutacaksın!” diyeceğiz?

Ebû Nuaym ve Deylemî, Abdurrahman ibn-i Lebîbe'den rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِذَا أَطَاقَ الْغُلَامُ صِيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مُتَتَابِعَاتٍ
فَقَدْ وَجَبَ عَلَيْهِ صَوْمُ شَهْرِ رَمَضَانَ

(أبو نعيم في المعرفة، والديلمى عن ابن لبيبة عن أبيه عن جده)

RE. 32/3 (*İzâ etàka'l-gulâmü sıyâme selâseti eyyâmin mütetâbiâtin, fekad vecebe aleyhi savmu şehri ramadâne.*)

(*İzâ etàka'l-gulâmü sıyâme selâseti eyyâmin mütetâbiâtin*) “Çocuk birbiri üzerine üç gün oruç tutabilirse, (*fekad vecebe aleyhi savmu şehri ramadâne*) ona Ramazan ayında tutmak vacip olur.”

Birbiri arkasına üç gün tutarsa; bir başında, bir ortasında, bir sonunda değil. Bir, iki, üçüncü günleri oruç tutabilirse; üç gün tutabildi mi ona artık Ramazan ayında tutmak vacip olur.

Burada çocuğun şeklini de tarif ederken, diş değiştirmesi var ya çocuklarda. Çocukluk dişleri gidip büyüklük dişleri geldi. Artık çocuğun güce yetiştiği oradan anlaşılırmış.

d. Arkadaşını Öldüren Kimse

Hàkim, Amr ibnü'l-Hamak RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.323, no:1278; İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahabe*, c.V, s.483, no:1507; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.116; Abdurrahman ibn-i Lebîbe'den.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.521, no:23951; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.350, no:1410.

إِذَا أَطْمَأَنَّ الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ، ثُمَّ قَتَلَهُ

بَعْدَ مَا أَطْمَأَنَّ إِلَيْهِ، نُصِبَ لَهُ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَوَاءٌ غَدِرٍ

(ك. عن عمرو بن الحمق)

RE. 32/4 (*İza'tmeenne'r-racülü ile'r-racüli, sümme katelehû ba'de mat'meenne ileyhi, nusıbe lehû yevme'l-kıyâmeti livâü gadrin.*)

(*İza'tmeenne'r-racülü ile'r-racüli*) İki kişi ahbab olduk, “Oh bu bana şey yapmaz.” O da diyor, “Bu da bana bir şey yapmaz.”

İyi iki arkadaşlar derken; (*Sümme katelehû ba'de mat'meenne ileyhi*) “Birbirlerine itimat ettikten sonra birisi bir fırsatını buldu, diğer adamın parasına yahut dükkânına tamah etti, öldürdü adamı. Evvela dost olarak göründü, sonra da öldürdü. (*Nusıbe lehû yevme'l-kıyâmeti livâü gadrin*) Ona kıyamet gününde zalimler bayrağı dikilir, teşhir olunur herkese ki, ‘İşte şu adamı görün! Bu adam bu adamı kandırdı. Dost göründü bunu öldürdü.’ diye. Herkesin yanında rezil edilir, sonra cehenneme de sürüklenerek götürülür.

⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.393, no:8040; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.225, no:8741; Amr ibnü'l-Hamak RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.II, s.351, no:1412.

Onun için insan nasılsa öyle görünmelidir, iyi ise iyi, değilse değil. Bunların çok çeşitli hikayelerini de dinleriz ki, bazı insanlar böyle evlere girerler, misafir olurlar. Sonra sabahleyin de cenazesi çıkarmış adamın. Böyle yaramaz adamlar, şerli adamlar da var yani. Allah şerlerinden muhafaza buyursun...

e. Yatağa Yatınca Okunacak Dua

Tirmizî Ebû Ya'lâ, Ziyâü'l-Makdisî, Neseî ve Taberânî, Râfi' ibn-i Hadîc RA'dan rivayet etmişler.

Cenâb-ı Peygamber bize buyuruyor ki:⁵

إِذَا اضْطَجَعَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَنْبِهِ الْأَيْمَنِ ثُمَّ
قَالَ اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِي
إِلَيْكَ وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ
أَمْرِي إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَى مِنْكَ إِلَّا
إِلَيْكَ أَوْ مِنْ بِكِتَابِكَ وَبِرِسُولِكَ؛ فَإِنْ
مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

(ت.ع.ن. طب. ض. عن رافع)

⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.258, no:3317; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.279, no:4420; Râfi' ibn-i Hadîc RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.329, no:41258; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.348, no:1406.

RE. 32/5 (İza'dtacea ehadüküm alâ cenbihi'l-eymeni, sümme kàle: *Allàhümme innî eslemtü nefsî ileyke, ve veccehtü vechî ileyke, ve elce'tü zahrî ileyke, ve fevvadtü emrî ileyke, lâ melcee ve lâ mencâ minke illâ ileyke, ûminü bi-kitâbike, ve bi-rasûlike; fein mâte min leyletihî, dehale'l-cenneh*)

(İza'dtacea ehadüküm alâ cenbihi'l-eymeni)
“Uykumuz geldi, sağ tarafımıza yattık.”

Yattıktan sonra hemen uyumaya bakma! (Sümme kàle) “Sonra de ki: (*Allàhümme innî eslemtü nefsî ileyke*) Yâ Rabbi, ben şimdi bu nefsimi, canımı sana teslim ediyorum.” Uykum gelecek uyuyacağım, kendimden haberim olmayacak. Canımı teslim ettim sana...”

(*Ve veccehtü vechî ileyke*) “Kasdım sensin! Dinleneyim, rahatlayayım, vücudum kuvvet kesilsin; sabahleyin kalkınca da yine senin emirlerini yapayım yâ Rabbi! (*Ve elce'tü zahrî ileyke*) Arkamı da başkasına değil sana dayadım.”

Hani insanlar birbirlerinden destek alırlar da, “Benim filan ağam var, o varken bana bir şey olmaz.” derler. Yoo, ancak Allah’a dayan! Dayanacaksan Allah’a dayan!

(*Ve fevvadtü emrî ileyke*) “Ya Rabbim! Bütün işlerimi sana terk ettim. Senin himayene girdim ben. Senin kuvvetinin altına girdim. Sen kabul et, beni sen himaye eyle. Sen muhafaza et, ben işlerimi sana devrettim.”

(*Lâ melcee minke ve lâ mencâ illâ ileyke*)
“Senden başkasından ıngınacak yeryoktur.” Hep dayandıklarımız çürüktür. Hep dayandıklarımız fanidir, bunlar nasıl bırakıp gitti iseler, biz bu fani olanlara dayanacağımızdan, bakî olan Allah’a dayanmak elbette daha evlâ... Faniye ne kadar dayansan, o bir gün ölecek, sen de onunla beraber gideceksin, kıymeti yok. Ama Allah’a dayanırsan Allah seni hiç ihmal etmez, daima muhafaza eder.

Bizim öğrendiğimiz duaların içerisinde çeşitli dualar var. Bu kısasını söylemiş.

(*Ûminü bi-kitâbîke*) “Yâ Rab! Ben senin gönderdiğin kitaba iman ettim. Kur’ân-ı Azîmüşşân’a imanım var. (*Ve bi-rasûlike*) Senin gönderdiğin rasûle de iman ediyorum. Kitabına da iman ettim, Rasûlüne de iman ettim. Şimdi sana dayanarak ve bütün işlerimi sana bırakarak, senin rızanı da kasdederek uykuya yatıyorum.”

(*Fein mâte min leyletihî*) “Eğer ecel gelir de o gece ölürse, (*dehale’l-cenneh*) cennete girer.” Kısa bir duadır ama bak ne kadar mühim bir şey.

f. Gayrimüslimlerin Kapları

Ahmed ibn-i Hanbel, Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.184, no:6725; Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.372, no:26528; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.II, s.349, no:1408.

إِذَا اضْطُرُّرْتُمْ إِلَىٰهَا فَاغْسِلُوهَا بِالْمَاءِ

وَاطْبُخُوا فِيهَا يَعْنِي آنِيَةَ الْمَجُوسِ

(حم . عن ابن عمرو)

RE. 32/6 (*İza'dturirtüm ileyhâ, fa'ğsilûhâ bi'l-mâi, ve'tbuhû fîhâ, ya'nî âniyete'l-mecûsi*)

(*İza'dturirtüm ileyhâ*) “Mecbur kaldığınız zaman...”

Bir yere gittik yemek pişireceğiz, kabımız yok. Bir gâvura müracaat ettik kabını aldık, bir tencere ver bize dedik. Ha o gavurdan aldığımız tencereyi hemen ateşin üzerine oturtma!

(*Fa'ğsilûhâ bi'l-mâi*) “Evela onu suyla güzelce bir yıka! Ne kadar temiz olursa olsun, o gavurun malıydı. Onun yıkamasına itibar etme, sen onu güzelce yıka! (*Ve'tbuhû fîhâ*) Ondan sonra pişireceğini onda pişir! (*Ya'nî âniyete'l-mecûsi*) Yâni mecusilerin kaplarını.”

Gayrimüslimlerin kaplarını mecbur olmadıkça kullanmayın. Kullanırsanız da bu şekilde kullanın. Daha olmazsa peynir ekmek yiyiverin.

Dün bizim bir aşçımız var da onunla konuşurken, işte insanlar bugün hep yemeğe çok önem vermişlerdir. Öğlen yemeğimiz geçmesin diye herkes öğlen üstü karınlarını doyurmak için aşçı dükkânlarına dolarlar. Halbuki bu aşçı dükkânlarında karınlarımızı doyurmak bir külfettir, bir masraftır.

Alacağımız 5- 10 kuruşluk ekmek, yanı başına da biraz mümkün olursa tuz ve biber. Pekâlâ öğleni idare eder.

Zaten bir öğünün insana kâfi olduğunu bugün herkes teslim etmiştir. Ya sabahleyin ya akşam üstü karnını güzelce doyurunca öğle yemeğine ihtiyaç kalmaz. Onu bir iki lokma ile, bir simitle, bir pasta ile atlatabilirsin. Hatta simide bile ihtiyaç yok.

Onun için muztar, yani ihtiyarlık, rahatsızlık dolayısıyla, takatsizlik nisbeti ile yemek ihtiyacı olursa, bu şekilde yiyin. Ve yiyeceğiniz zaman da burada şimdi onun kabını kullanıyoruz. Kabını kullandığımız halde böyle yaparsak, onun dükkanına girip de onun yemeğini yemek hiç te caiz olmayacak. O nasıl yaptı bilmem artık.

Şimdi bir mektup geldi bana bir yerden. O mektupta diyor ki;

“—Bizim imam efendi kızını bir mürtede verdi. Bu imam efendinin arkasında namaz kılmak caiz midir, değil midir?” diye sormuş bana adam. İşi yok ya adamın.

Dinsize kız vermek, o tabiatıyla caiz değil. Fakat mürted dinsizden daha beterdir. Dinsize kız vermek caiz değildir. Meselâ Yahudi olsun, Hristiyan olsun, bunlar kız isteseler bizden, kızlarımızı bunlara veremeyiz. Ama mürtede hiç verilmez. Çünkü bu Ermeni olsun, Yahudi olsun, Rum olsun kestiğini yeriz. Ehl-i kitap diyoruz onlara, kestiklerini yemek caiz. Mürtedin kestiği de yenmez. Mürted, katli caiz olan bir kimse.

Kim o mürted? Dinden dönen adam... Adı Ahmet...

Ne işime lazım, ne olursa olsun. Adı bana lazım değil onun yolu lazım. O dinden döndüyse, benim kitabıma inanmıyorsa, kitabımın aleyhinde konuşuyorsa, Peygamberim'e inanmıyor, Peygamberim'in aleyhinde konuşuyorsa, tam mürteddir. Daha nasıl olacak.

g. Allah'ın Görünmez Kulları

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

إِذَا أَضَلَّ أَحَدُكُمْ شَيْئًا أَوْ أَرَادَ غَوًثًا وَهُوَ
بِأَرْضٍ لَيْسَ بِهَا أَنْيسٌ فَلْيَقُلْ يَا عِبَادَ
اللَّهِ أَغِيثُونِي يَا عِبَادَ اللَّهِ أَعِينُونِي
فَإِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى عِبَادًا لَا يَرَاهُمْ

(طب . عن عتبة بن غزوان)

RE. 32/7 (*İzâ edalle ehadüküm şey'en, ev erâde gavsên, ve hüve bi-ardın leyse bihâ enîsün, felyekul: Yâ ibâda'llah, ağısûnî, yâ ibâda'llah, eînûnî! Feinna'llàhe teâlâ ibâden lâ yerâhüm*)

⁷ Taberâni, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XVII, s.117, no:290; Heysemi, *Mecmaü'z- Zevâid*, c.X, s.188, no:17103; Utbetü'bnü Gazvan RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.706, no:17498; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.II, s.349, no:1409.

(*Izâ edalle ehadüküm şey'en, ev erâde gavsên, ve hüve bi-ardın leyse bihâ enîsün*) “Sizden birisi hiçbir kimsenin olmadığı bir yerde, bir şeyini kaybeder veya bir yardıma ihtiyacı olursa...”

Kendisine yardım edecek kimse yok, muztar kalmış, aciz bir halde. Böyle bir yerde bulunduğunuz vakitte gerek kaybınızı bulmak, gerek imdat istediğiniz vakitte, (*felyekul*) şöyle desin:

(*Yâ ibâda'llah, ağısûnî*) “Ey Allah’ın kulları bana imdat ediniz! (*Yâ ibâda'llah, eînûnî*) Ey Allah’ın kulları bana yardım ediniz!” (*Feinna'llàhe teâlâ ibâden lâ yerâhüm*) Muhakkak ki her yerde Allah’ın görünmeyen bir kısım kulları bulunur.”

Çünkü Allah’ın öyle bilinmez kulları vardır ki, sen onları görmezsin. Sen böyle deyince onlar senin imdadına yetişir.

Bunun bir hikâyesini yazmışlar:

Adamcağızın birisi Şam ile Medine-i Münevvere arasında ticaret yapıyor. Mal getirip götürüp satıyor Medine’de. Fakat hep yalnız başına gidermiş. 5-10 devesi var, alıyor götürüyor yalnız başına.

Demişler ki sen tehlikeli iş yapıyorsun yahu! 5-10 günde gidilen bir yol. Buraya kabileler var giden, bu kabilelere takıl da öyle git! Kendi başına gidiyorsun tehlike var burada.

Adam dinlemez miş gidermiş. Nasılsa bir sefer yakalanmış eşkiyalara... Bakmış ki kurtulmanın da imkânı yok. Gidecek, can da gidecek mal da gidecek.

“—Müsaade edin de iki rekât namaz kılayım!” demiş.

“—E kıl bakalım...” demişler.

İki rekât namazı kılmış, ardından da demiş ki:

“—Yâ Vedûd! Yâ Vedûd!..”

Dua iki satır kadar var ama ezberimde yok. Yazısı orada. İmam Şârânî'nin kitabından alıntı. Bu duayı okuyor, “Yâ Vedûd! Yâ Vedûd, yetiş imdadıma!” diyerekten, o duayı okuyor.

Burada, (*Yâ ibâda'llah, ağîsûnî*) “Ey Allahın kulları bana imdat ediniz!” diyordu. Yani böyle müfred-cemî arasında bir değişiklik.

Derken bir şimşek gürültüsü, bir parıltı, bir gürültü. Birisi geliyor ama hışımlı gibi. Şaşırmış eşkiya, “Bu nedir?” derken gelmiş bir tane patlatmış ona, yuvarlanıp canı cehenneme gitmiş.

Adam sormuş ona:

“—Yahu sen kimsin? Benim burada imdadıma yetiştin, beni bu adamın elinden kurtardın.” şimdi.

“—Ben 3. semanın meleğiyim!” demiş. “Sen bu duayı okurken Allahu Teâlâ bana emretti, ‘Git bu kulumun imdadına yetiş!’ dedi.”

Allah-u Teâlâ'nın görmediğimiz çeşit mahlûkları, melekleri var, envai çeşit mahlûku çok... Cinnîsi de onun, perisi de onun, şeytanı da onun... Çok!

Kimisi mutî kimisi gayri mutî, bizim gibi. Biz nasıl kimimiz mutî kimimiz gayri mutî... Bak camiye geldik şimdi. Kimisi de gelmiyor işte, çeksen de gelmez. Bunun gibi işte.

Onun için adam yazmış okuduğu duayı da. Biz de yazdık ki böyle sıkılanlar bu duayı okusunlar diye, inşallah...

h. Önce Kendine, Sonra Ailene Harca!

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim ve Taberanî, Câbir ibn-i Semüre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

إِذَا أُعْطِيَ اللَّهُ أَحَدَكُمْ خَيْرًا فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ
وَأَهْلِ بَيْتِهِ

(حم. م. ط. ب. عن جابر ابن سمره)

RE. 32/8 (*İzâ a'tal'lâhu ehadeküm hayran, felyebde' bi-nefsihi, ve ehli beytihî*)

(*İzâ a'ta'llâhu ehadeküm hayran*) “Cenâb-ı Hak sizin birinize bir mal verirse...” Kazandınız yahut ummadığınız taraflardan geldi elinize bir mal.

Hayran tabiriyle, *hayır* tabiriyle mal kastediliyor.

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ

(العاديات : ٨)

(*Ve innehû li-hubbi'l-hayri leşedîd*)
“Gerçekten mala şiddetli hırsı vardır insanın.”
(Âdiyât, 100/8)

Burada *hayır*, mal. O mala hırsından dolayı, burada da sana böyle bir hayır verildiği vakitte, yani bir mal verildiği vakitte, (*felyebde' bi-nefsihi*) verilen maldan evvelâ kendin istifade et! (*Ve ehli beytihi*) Sonra çoluğuna çocuğuna yedir.”

Sonra mümkün olursa başkalarına da yedirirsin. Ama evvela kendine, sonra ehline, sonra da başkalarına da verebilirsin.

i. Güzel Kokuyu Reddetmeyin!

Tirmizî Ebû Osman en-Nehdî Rh.A'ten rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِذَا أُعْطِيَ أَحَدُكُمْ الرِّيحَانَ فَلَا يَرُدَّهُ،

فَإِنَّهُ خَرَجَ مِنَ الْجَنَّةِ

(ت. حسن عن أبي عثمان النهدي مرسل)

⁸ Tirmizî, Sünen, c.IX, s.476, no:2715; Begavî, Şerhü's-Sünneh, c.VI, s.73; Mizzî, Tehzîbü'l-Kemâl, c.VII, s.427, no:1553; Ebû Dâvud, Merâsîl, c.II, s.79, no:472; Ebû Osman en-Nehdî Rh.A'ten. Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.672, no:17340; Câmiü'l-Ehâdîs, c.II, s.353, no:1417.

RE. 32/12 (*İzâ ü'tıye ehadükümü'r-reyhâne, felâ yeruddehû, feinnehû harace mine'l-cenneti*)

Bazı kokular ikram ederler ya bizlere...
Buyurmuşlar ki:

(*İzâ ü'tıye ehadükümü'r-reyhâne*) “Sizden birisine güzel kokulu reyhan ikram olunduğu vakitte, (*felâ yeruddehû*) ‘Ben istemem!’ demesin, kokuyu reddetmesin! (*Feinnehû harace mine'l-cenneti*) Zira o cennetten çıkmıştır.”

Yani teşbihen güzel kokunun aslı cennetten gelmedir. Bazı adam sevmez, dokunuyor kalbime der, bir şey der. Halbuki onu reddetmemek lazım!

j. Yürürken Yorulunca Hafif Koşuşturun!

Deylemî, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِذَا أَعْيَا أَحَدُكُمْ فَلْيَهْرُولْ،

فَإِنَّهُ يُذْهِبُ الْعِيَاءَ

(الدیلمی عن ابن عمر)

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.315, no:1241; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.715, no:17541; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.355, no:1421.

RE. 32/13 (*Izâ a'yâ ehadüküm felyühervil, feinnehu yüzhibü'l-ayâ.*)

Ekseriyetle kara yollarında yürüyen insanlar bir müddet yürüdükten sonra bir ağırlık gelir kendilerine, yorgunluk gelir.

(*Izâ a'yâ ehadüküm*) “Sizden birisine yürürken yorgunluk geldiği vakitte, (*felyühervil*) o zaman *hervele* yapsın, hacda yaptığımız gibi hafif bir koşuş yapsın.”

Yani bütün koşuş değil de şöyle hoplayıp filan biraz koşsun.

(*Feinnehû yüzhibü'l-a'yâ*) “Bu, ondaki o yorgunluğu giderir.”

Bundan sonra yeniden bir kuvvet gelir kendisine, yeniden yürümeye başlar.

k. Kadının Gusletmesi

Taber”ânî ve Beyhakî, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِذَا إِغْتَسَلَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ حَيْضِهَا نَقَضَتْ شَعْرَهَا
نَقْضًا وَغَسَلَتْ بِالْخِطْمِيِّ وَالْأُشْنَانِ ؛ وَإِذَا
إِغْتَسَلَتْ مِنَ الْجَنَابَةِ لَمْ تَنْقُضْ رَأْسَهَا
صَبَّتِ الْمَاءَ عَلَى رَأْسِهَا صَبًّا وَعَصْرَتْهُ

(ض. طب. ق. قط. في الأفراد. خط. في التلخيص عن أنس)

RE. 32/14 (*İza'ğteseleti'l-mer'etü min haydihâ, nekadat şa'rahâ nekdan, ve gaselet bi-hıtmıyyi ve üşnânin; Ve iza'ğteselet mine'l-cenâbeti, lem tenkud re'sehâ, sabbeti'l-mâe alâ re'sihâ sabben ve asarathu.*)

Hanımlara bir hayız hali geliyor ya...

(*İza'ğteseleti'l-mer'etü min haydihâ*) “Bu hayız hallerinden yıkanmak icap ettiği, gusletmek icap ettiği vakitte, (*nekadat şa'rahâ nekdan*) örülü saçlarını çözer. (*Ve gaselet bi-hıtmıyyi ve üşnânin*) Sabunla, lifle, şunla bunla güzelce yıkasınlar.”

(*Ve iza'ğteselet mine'l-cenâbeti*) “Eğer cünüplükten yıkanmak lazım geliyorsa, (*lem tenkud re'sehâ*) o zaman örülü saçları çözmeye lüzum yok.” Ne yapar? (*Sabbeti'l-mâe alâ re'sihâ sabben ve asarathu*) “Başına suyu döker, onu şöyle ovalar. Bu onun için kâfi gelir.”

Örülü iken o saçların ıslanması ile bütün vücut ıslanmıştır, bu kâfidir. Cenâbetten gusül ettiği vakitte dağıtmaya lüzum kalmaz. Fakat hayızdan gusül ettiği vakitte örgülerin tamamını sökecek ve sabunla, lifle filan da ovalayaraktan yıkayacak. Ancak o zaman temiz olur buyurmuşlar. Bir tanecik daha okuyalım da yetsin bugün.

¹⁰ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.260, no:755; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.182, no:828; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.609, no:1479; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.382, no:26580; Câmiü'l-Ehâdis, c.II, s.356, no:1426.

I. Yeni Bir Hanım Alınca Yapılacak Dua

İbn-i Mâce ve Beyhakî Amr ibn-i Şuayb'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِذَا أَفَادَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً أَوْ خَادِمًا أَوْ دَابَّةً
فَلْيَأْخُذْ بِنَاصِيَتِهَا وَلْيَدْعُ بِالْبَرَكَةِ وَلْيَقُلْ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَخَيْرِ مَا
جُبِلَتْ عَلَيْهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ
مَا جُبِلَتْ عَلَيْهِ وَإِنْ كَانَ بَعِيرًا
فَلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سِنَامِهِ

(ه.قط.ط. عن عمرو ابن شعيب عن أبيه عن جده)

RE. 32/15 (*Izâ efâde ehadükümü'mreeten, ev hâdimen, ev dâbbeten, felye'hüz bi-nâsiyetihâ, velyed'u bi'l-bereketi, velyekul: Allâhümme innî es'elüke min hayrihâ, ve hayri mâ cübilet aleyhi; ve eüzü bike min şerrihâ ve şerri mâ cübilet aleyhi; Ve in kâne baîran, felye'hüz bi-zirveti senâmihî.*)

¹¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.37, no:1908; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.148, no:13616; Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.II, s.278, no:493; İbnü's-Sünnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.III, s.153, no:599; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.418, no:41649; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.357, no:1427.

(*Izâ efâde ehadükümü'mreeten*) “Sizden birisi hanım aldığı zaman... Gerek cariye olarak olsun, gerekse nikahlı olsun, hangisi olursa olsun, aldı. (*Ev hâdimen*) Yahut bir hizmetkâr aldı; erkek veya kadın. (*Ev dâbbeten*) Yahut bir hayvan satın aldı. Araba da bunun içerisine dahil olur zannedersem.”

(*Felye'hüz bi-nâsiyetihâ*) “Onun alınından yapışsın! Hayvansa saçından, kadınsa alınından tutar. (*Velyed'u bi'l-bereketi*) Ona hayırla ve bereketle dua etsin. İnekse meselâ, “Sütünü bol et, bir zarar yapmasın, tepmesin, süsmesin.” diye Allah'a dua etsin. (*Velyekul*) Şöyle desin:

(*Allâhümme innî es'elüke min hayrihâ*) “Yâ Rabbi, ben bu hayvanın hayırlı şeylerini senden isterim. Sütü bol olsun, yağı bol olsun... Kimseye eziyet etmesin. (*Ve hayri mâ cübilet aleyhi*)

Bunun cibilliyetindeki bütün hayırları senden isterim.”

E aldık hanımı ama hanımın huyu çirkinse yahut böyle insanı incitici ise, işte Cenâb-ı Hak'tan istiyoruz ki: Bunun hayrını ver yâ Rabbi! Kötülükleri kendinde kalsın yahut bunun kötülüklerini sen ört, at bundan, o kötülükler çıkmasın dışarıya; kendinde kalsın.”

(*Ve eüzü bike min şerrihâ*) “Bunun şerrinden de sana sığınırım yâ Rabbi! (*Ve şerri mâ cübilet aleyhi*) Bunun yaratılışındaki şerlerden de sana sığınırım yâ Rabbi!” desin.

İnsanın kemali ancak nefsinin ıslahı ile olur. Nefsin ıslahı da mümkün değildir, insan ölmedikçe. Yani ölmedikçe nefsin elinden kurtulamaz insan. Onun kemale ulaşması da çok nadir kimselere nasip olur. Onun için birbirimize kusur buluruz. Bu ayıp bir şey.

Kemâlât ancak Allah'a mahsustur. Allah'tan gayrı hepimiz noksanız Veli de olsa onun da noksanlığı vardır. Kemale ulaşmakla onun artık bütün kusurları bitmiş değildir yani. Kusursuz olan bir tek Allah'tır. Onun için Cenâb-ı Peygamber hakkında buyrulmuş ki:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا

تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ

عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

(الفتح: ۱-۲)

(*Innâ fetahnâ leke fethan mübînâ. Li-yağfira leke'llàhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara ve yütimme ni'metehû aleyke ve yehdiyeke sırâtan müstakîmâ. Ve yensurake'llàhu nasran azîzâ.*) [Biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsan ettik. Böylece Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar, sana olan nimetini tamamlar ve seni doğru yola iletir. Ve sana şanlı bir zaferle yardım eder.] (Fetih, 48/1-3)

Cenâb-ı Peygamber'den daha büyük insan olmaz ya, geçmiş ve gelecek bütün günahları mağfiret olduğu halde, Cenâb-ı Hak ona bile istiğfarı emrediyor. Binâen aleyh biz de istiğfarla mükellefiz.

Binâen aleyh, insanda iyilik de vardır, kötülük de vardır. İyiliğini isteriz, kötülükten de ona sığınırız. Yâ Rabbi! Sen bunun kötülüklerini bize ulaştırma. Kötülüğü kendinde kalsın, şöyle olsun böyle olsun, isteriz.

(*Ve in kâne baîran*) “Eğer bir deva satın almışsa, devenin alnından tutmaya boyu yetiştirmez. (*Felye'hüz bi-zirveti senâmihi*) Onun da belinin ortasında yüksek yeri var ya, hörgüç diyorlar oraya... Orasından tutsun böylece dua etsin!”

“—Yâ Rabbi! Bu devenin hayrını isterim, şerrinden de sana sığınırım.” desin.

Evlendiğinde, hanımın ilk gelin gelişinde bunu yapar. Beraber ikişer rekât namaz kılarlar. Evlenme kitaplarında da yazılıdır. Bir parçada su alır, o suyla hanımının alnını sıvazlar:

“—Bu hanımın hayrını isterim yâ Rabbi! Şerrinden de sana sığınırım!” diye dua eder.

İnşallah, Allah hayırlarını nasib eder, şerlerinden de onu muhafaza eder.

m. Abdesti Bozabilen Bir Davranış

Bir mesele daha varmış şurada. Bezzâr, İbn-i Hibbân, Dâra Kutnî ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِذَا أَفْضَى أَحَدُكُمْ بِيَدِهِ إِلَى فَرْجِهِ وَلَيْسَ

بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا حِجَابٌ وَلَا سِتْرٌ فَقَدْ

وَجَبَ عَلَيْهِ الْوُضُوءُ فَلْيَتَوَضَّأْ

(بر، حب. قط. ك. ق. عن أبي هريرة)

RE. 33/1 (*İzâ efdâ ehadüküm bi-yedihi ilâ fercihî*) “İnsanın elini avret yerine her ne şekilde ulaştırırsa, değdirirse; (ve *leyse beynehû ve beynehâ hicâbün*) arada bir şey yok. (Ve *lâ sitrün*) Yani mendil gibi, bez gibi bir şey olmadan, sütre olmadan elini avret yerine değdirirse; (*fekad vecebe aleyhi'l-vudûu*) artık ona abdest vacip olur. (*Felyetevadda'*) Öyleyse abdest alsın!”

Elini avret yerine dokundurmakla onun abdesti bozulmuştur. Abdestini tazelemek gerekir.

İmamı Şâfii Hazretleri bunu delil edilmiştir. Kendisi de bir erkekte böyle bir hal olursa, onun abdesti bozulmuştur, yenisini alsın demiştir.

¹² Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.237, no:1850; Taberânî, *Mu'cemü's- Sağîr*, c.I, s.84, no:110; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.132, no:625; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.147, no:6; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.401, no:1118; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.443, no:8552; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.333, no:8385; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.328, no:26268; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.359, no:1432.

Fakat bizim imamımız İmam Azam Hazretleri'ne göre bir şehvet uyanmadıkça, bir su gelmedikçe abdest bozulmaz.

Allah kusurlarımızı affetsin... Cümlemizi tevkifatı samadaniyesine mazhar buyursun... Sevdiği ve razı olduğu kullarının arasına cümlemizi kabul etsin...

Li'llâhi'l-Fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

22. 02. 1976 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

